

't Zitemzo...
met het recht
op bijstand van
een vertrouwenspersoon
in de jeugdhulp

DRM

- De rechten van de minderjarige cliënt in de integrale jeugdhulp vindt men sinds 2004 terug in het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp. Kortweg DRM.

DRM

- Het decreet van 15 maart 2019 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het DRM en decreet IJH **breidde** o.a. het toepassingsgebied van het DRM **uit (vanaf 01/09/'19)**:
 - + binnen het kader van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht.
 - + meerderjarigen t.a.v. wie jeugdhulp wordt georganiseerd en meerderjarigen t.a.v. wie een reactie loopt in het kader van het jeugddelinquentiedecreet.

DRM

- Erkent mogelijke bekwaamheid v minderjarigen
- Belang minderjarige cliënt centraal
- Recht op informatie
- Recht op participatie
- Recht op instemmen met de tussenkomst hulpverlening
- Vrije keuze hulpverlener
- Toegangsrecht m.b.t. het dossier
- **Bijstand door een vertrouwenspersoon (art. 24)**
- Recht op privacy
- Recht op vrij besteedbaar bedrag
- Recht op menswaardige behandeling
- Klachtrecht

Decreet IJH

- Het decreet integrale jeugdhulp van 2013 regelt o.a. de organisatie en de werking van de IJH.
- Het decreet voorziet ook dat de VP van de MJ een vast aanspreekpunt is voor jeugdhulpverleners zolang dat nodig is.
(Om continuïteit te bevorderen.)
- Het decreet verhelderde en verbeterde ook de positie van ouders en opvoedingsverantw.
(vb. m.b.t. instemming en klachtrecht)

Decreet IJH

- Het decreet van 15 maart 2019 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het DRM en het decreet IJH voegt art. 2/1 in in het decreet IJH m.b.t. het recht op bijstand voor ouders en opvoedingsverantwoordelijken.

Recht op bijstand (mj)

- Art. 24 DRM
- Minderjarige heeft recht om zich te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon (VP)
- In elk contact + bij de uitoefening van zijn rechten
- (4) **Voorwaarden** bij het recht op bijstand
 - ~~Door beroepsgeheim gebonden of tewerkgesteld bij onderwijsinstelling waar mj school loopt~~
 - Meerderjarige persoon
 - Uittreksel strafregister Model 2
 - Niet rechtstreeks betrokken bij de hulpverlening
 - Op ondubbelzinnige wijze aangeduid door de MJ

Enkele bedenkingen

- Een vertrouwenspersoon is idealiter iemand met wie de minderjarige een **vertrouwensband** heeft of kan opbouwen. Bv. een leerkracht, oppas, coach van de sportclub, monitor van jeugdbeweging,...
- Indien de mj moeilijk iemand vindt, kunnen hulpverleners hem hierbij helpen/begeleiden.
- Ook LUS vzw kan ondersteuning bieden bij het zoeken naar een VP

Enkele bedenkingen

- Recht op bijstand door een VP <-> **geen plicht**
Een mj hoeft geen VP te kiezen/hebben.
+ Geen verplichting om op te treden als VP.
- Voor **á**lle minderjarigen (ook **onbekwame**)
Nu ook meerderjarige cliënten.
- Wanneer mj niet in staat zelf aan te duiden
=> door wettelijke vertegenwoordigers
(Tenzij belangenconflict!)

Recht op bijstand (mj)

- Aandacht voor **belangenconflicten** met wettelijke vertegenwoordigers wanneer minderjarige zelf niet kan aanduiden (<-> onbekwaam)!

=> Aanstelling vertrouwenspersoon door directeur voorziening of personeelslid ITP wanneer mj zelf niet kan aanstellen + belangenconflict met ouders

Recht op bijstand (mj)

■ DOSSIER:

- Art. 11 §2 DRM : De VP heeft toegang tot de gegevens die voor de minderjarige onder de agogische exceptie vallen.
- Art. 22 §5 DRM : bij een belangenconflict tussen de ouders van de onbekwame mj en de minderjarige, kan de vertrouwenspersoon het recht op toegang tot het dossier van de minderjarige uitoefenen in zijn plaats.

Recht op bijstand (mj)

■ Decreet IJH :

- Vertrouwenspersoon = aanspreekpunt gedurende hele jeugdhulpverleningstraject.
- VP kan na en in overleg met (mandaat v) MJ jeugdhulpverleners aanspreken, en bemiddeling en overleg opstarten.
- Vertrouwenspersoon moet op de hoogte gehouden worden van alle HV-beslissingen.
- Vertrouwenspersoon moet zich legitimeren.

Enkele bedenkingen

■ Legitimeren :

In de praktijk voldoende :

1. bij aanvang jeugdhulp
 - Controleren +18 jaar & uittreksel model 2 (of controleren attest aanstelling VP)
 - Noteren in dossier wie VP is
2. Latere contacten met zelfde voorziening: identificeren + controle dossier.

Geheimhoudingsplicht

- Voorwaarden dat de vertrouwenspersoon iemand moet zijn met beroepsgeheim is geschrapt.
- MAAR de vertrouwenspersoon heeft wel steeds een **geheimhoudingsplicht** door zijn medewerking aan de IJH!
(art. 7 decreet IJH)

VP of steunfiguur?

- Alle voorwaarden art. 24 DRM voldaan?
 - recht op VP (kan niet geweigerd worden)
 - Geheimhoudingsplicht (=> delen info mogelijk)
 - Niet aan alle voorwaarden voldaan?
 - Geen recht op VP
 - eventueel aanduiding steunfiguur
 - Geen geheimhoudingsplicht (oplekken met beroepsgeheim!)
- => Niet alle mogelijkheden en rechten van VP
- => Kan wel betekenisvol zijn voor jeugdhulp

Enkele bedenkingen vanuit de hulpverlening

Enkele suggesties :

- Men moet duidelijk bespreken met de minderjarige en de vertrouwenspersoon hoever het mandaat van de VP gaat, wat met bereikbaarheid, beschikbaarheid, hoe concreet werken,...
- Het is belangrijk om minderjarigen te informeren over het recht op bijstand van een VP:
 - * Regelmatig herhalen + duidelijk uitleggen
 - * van bij de aanvang van de jeugdhulp
 - * eventueel reeds vóór de opstart van jeugdhulp?

VP voor ouders

- Art. 2/1 Decreet IJH (vanaf 14/04/2019)
- Ouders en in voorkomend geval opvoedingsverantwoordelijken hebben recht om zich te laten bijstaan door een VP
- In alle contacten met de jeugdhulp en met de sociale dienst
- Ook deze VP moet zich **legitimeren**
- Ook deze VP heeft een **geheimhoudingsplicht** door zijn medewerking aan de IJH! (art. 7 Decr IJH)

VP voor ouders

- (5) Voorwaarden bij het recht op bijstand voor ouders en in voorkomend geval opvoedingsverantwoordelijken:
 - Meerderjarige persoon
 - Niet rechtstreeks betrokken bij de HV aan de mj
 - Op ondubbelzinnige wijze aangeduid door de ouder of opvoedingsverantwoordelijke
 - Uittreksel strafregister Model 2
 - Verschillen van de VP van de mj (art.24 DRM)

Meer informatie ?

Juridische helpdesk tZitemzo

jurist@tzitemzo.be

09/234.19.72

=> www.tzitemzo.be/professionelen

Fiches 't Zitemzo.Jeugdrecht...
met de (on)bekwaamheid van mj
met de rechten van mj cliënten
met de vertrouwenspersoon
met het beroepsgeheim t.a.v. mj

...

't Zitemzo... met de vertrouwenspersoon -
Nele Desmet - tZitemzo